

Cel

Niniejszy dokument zawiera kluczowe informacje o tym produkcie inwestycyjnym. Nie jest to materiał marketingowy. Udzielenie tych informacji jest wymagane prawem, aby pomóc w zrozumieniu charakteru tego produktu oraz ryzyka, kosztów, potencjalnych zysków i strat z nim związanych, a także ułatwić porównanie go z innymi produktami.

Produkt

Nazwa produktu:	Goldman Sachs Perspektywa 2045 kat. E (reprezentatywna dla kategorii F, S, T) Goldman Sachs Perspektywa 2045, Subfundusz (zwany dalej Funduszem) w ramach funduszu parasolowego Goldman Sachs PERSPEKTYWA SFIO
Nazwa twórcy PRIIP:	Goldman Sachs Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. będące częścią grupy Goldman Sachs Group Inc.
Identyfikator krajowy (dla subfunduszu):	PLSFIO00107
Strona internetowa twórcy produktu:	www.gstfi.pl Aby uzyskać więcej informacji należy zadzwonić pod numer: +48 801 690 555 lub +48 22 541 75 11.
Organ nadzoru:	Fundusz prowadzi działalność jako alternatywny fundusz inwestycyjny (AFI), będący specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym. Goldman Sachs TFI S.A. jest zarządzającym alternatywnym funduszem inwestycyjnym (ZAFI), który wykonuje w odniesieniu do tego AFI prawa na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE.
Data dokumentu:	2023-04-24

Co to za produkt?

Rodzaj: Goldman Sachs PERSPEKTYWA SFIO jest specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym z wydzielonymi subfunduszami utworzonym i działającym zgodnie z ustawą z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Niniejszy dokument dotyczy jednostek uczestnictwa subfunduszu wydzielonego w ramach Goldman Sachs PERSPEKTYWA SFIO.

Czas trwania funduszu i możliwość jego rozwiązania: Fundusz został utworzony na czas nieokreślony w związku z czym nie ma terminu zapadalności. Rozwiązanie Funduszu następuje po przeprowadzeniu likwidacji.

Fundusz może zostać zlikwidowany na podstawie decyzji Towarzystwa, w przypadku zaistnienia przynajmniej jednej z następujących przesłanek:

- 1) w przypadku spadku Wartości Aktywów Netto poniżej kwoty 2.000.000 złotych (słownie: dwa miliony),
- 2) w przypadku, gdy Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Funduszem w ciągu kolejnych 6 miesięcy kalendarzowych nie będzie pokrywało kosztów jego działalności.

Fundusz ulega likwidacji również w przypadku rozwiązania Goldman Sachs Perspektywa SFIO. Goldman Sachs Perspektywa SFIO rozwiązuje się w przypadkach określonych w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Tryb, zasady i warunki likwidacji Funduszu określone są w statucie Goldman Sachs Perspektywa SFIO.

Cele: Fundusz dąży do wzrostu wartości aktywów w wyniku wzrostu wartości jego lokat. Fundusz inwestuje do 100% zgromadzonych aktywów w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych otwartych, w tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą (Fundusze Źródłowe), głównie zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa, zarówno funduszy o charakterze akcyjnym jak i funduszy o charakterze dłużnym, dających możliwość inwestycji na rynku krajowym jak i zagranicznym. Zarządzając Funduszem wybieramy fundusze umożliwiające osiągnięcie atrakcyjnych zysków oraz dywersyfikację ryzyka. Dobór funduszy jest zgodny z ustaloną dla danego okresu alokacją aktywów wskazującą ich podział pomiędzy akcyjne i dłużne klasy aktywów. Alokacja aktywów w poszczególnych okresach dostępna jest w prospekcie informacyjnym Funduszu. Docelowa alokacja aktywów Funduszu pomiędzy poszczególne klasy aktywów charakteryzujące się różnym poziomem ryzyka jest zmienna w czasie i dokonywana będzie z zachowaniem zasady stopniowej zmiany tej alokacji z instrumentów charakteryzujących się najwyższym poziomem ryzyka na rzecz bardziej konserwatywnej związanej z instrumentami o niższym poziomie ryzyka w miarę zbliżania się do daty docelowej. Wraz ze zbliżaniem się do daty docelowej Funduszu (2045 rok) udział funduszy akcyjnych (oraz innych instrumentów o charakterze udziałowym) w portfelu maleje, a udział funduszy dłużnych (oraz innych instrumentów dłużnych) będzie stopniowo rosnąć do osiągnięcia poziomu maksymalnie 100% aktywów. Fundusz może lokować do 91% zgromadzonych aktywów w jednostki uczestnictwa Goldman Sachs Subfunduszu Obligacji wyodrębnionego w ramach Goldman Sachs Parasol FIO, a także powyżej 20%, ale nie więcej niż 50% zgromadzonych aktywów w jednostki uczestnictwa a) Goldman Sachs Subfunduszu Akcji, b) Goldman Sachs Subfunduszu Średnich i Małych Spółek, c) Goldman Sachs Subfunduszu Konserwatywnego, d) Goldman Sachs Subfunduszu Krótkoterminowych Obligacji, wyodrębnionych w ramach Goldman Sachs Parasol FIO oraz e) subfunduszu Goldman Sachs Emerging Markets Equity Income wyodrębnionego w ramach Goldman Sachs Funds III otwartego funduszu inwestycyjnego o zmiennym kapitale (SICAV). Fundusz będzie mógł lokować zgromadzone aktywa również bezpośrednio w papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego w przypadku, gdy ze względu na ograniczenia inwestycyjne związane z koncentracją inwestycji w jednostki uczestnictwa lub tytuły uczestnictwa Funduszy Źródłowych nie będzie już możliwe inwestowanie w tego typu instrumenty lub zapewni to efektywniejszą realizację celu inwestycyjnego.

W celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego lub w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym, Fundusz może zawierać umowy mające za przedmiot instrumenty pochodne, w tym umowy mające za przedmiot niewystandaryzowane instrumenty pochodne, pod warunkiem że zawarcie umowy będzie zgodne z celem inwestycyjnym Funduszu.

Dochody osiągnięte przez Fundusz, w tym otrzymane dywidendy, są ponownie inwestowane i powiększają jego aktywa. Fundusz odkupuje jednostki uczestnictwa na żądanie uczestnika w każdym dniu, na który przypada sesja na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Zwrot z Funduszu zależy od wyników Funduszu, które są bezpośrednio związane z wynikami jego inwestycji. Profil ryzyka i zysku Funduszu opisany w niniejszym dokumencie zawierającym kluczowe informacje zakłada, że posiadasz swoje inwestycje w Funduszu co najmniej przez Zalecany Okres Utrzymywania, jaki określono poniżej pod nagłówkiem "Ile czasu powinienem posiadać produkt i czy mogę wcześniej wypłacić pieniądze?". Aby uzyskać dodatkowe informacje (w tym ograniczenia i/lub kary) dotyczące możliwości wykupu Państwa inwestycji w Funduszu zapoznaj się z sekcją "Ile czasu powinienem posiadać produkt i czy mogę wcześniej wypłacić pieniądze?" umieszczoną poniżej.

Docelowy inwestor indywidualny: Fundusz jest odpowiedni dla każdego inwestora (i), dla którego inwestycja w Fundusz nie stanowi całościowej inwestycji; (ii) który w pełni rozumie i jest gotowy założyć, że ryzyko Funduszu wynosi 3 na 7; co stanowi średnio niską klasę ryzyka (iii); który liczy się z możliwością wahań wartości swoich inwestycji, łącznie z możliwością utraty części bądź całości zainwestowanych środków; oraz (iv) który planuje inwestycję przez co najmniej 5 lat.

Depozytariusz Funduszu: ING Bank Śląski S.A.

Pozostałe informacje: Dodatkowe informacje o Funduszu, prospekt informacyjny oraz roczne i półroczne sprawozdania finansowe są udostępniane bezpłatnie w języku polskim przez Goldman Sachs TFI S.A. na stronie internetowej www.gstfi.pl.

Zgodnie z polskim prawem portfel inwestycyjny Funduszu wyodrębniony jest od portfeli inwestycyjnych innych funduszy, co oznacza, że środki jednego funduszu nie mogą zostać wykorzystane do pokrycia ewentualnych strat lub wydatków innego funduszu.

Cena zbywania i odkupywania jednostek uczestnictwa Funduszu jest obliczana i ogłaszana każdego dnia wyceny na stronie www.gstfi.pl.

Jakie są ryzyka i możliwe korzyści?

 Wskaźnik ryzyka uwzględnia założenie, że będziesz utrzymywać produkt przez 5 lat. Rzeczywiste ryzyko może się różnić znacząco od wskazanego, jeżeli spieniężysz inwestycję na wczesnym etapie, faktyczne ryzyko może się znacznie różnić a zwrot może być niższy.

- Ogólny wskaźnik ryzyka stanowi wskazówkę co do poziomu ryzyka tego Produktu w porównaniu z innymi produktami. Pokazuje on, jakie jest prawdopodobieństwo straty pieniędzy na Produkcie z powodu zmian rynkowych lub wskutek tego, że nie mamy możliwości wypłacenia pieniędzy.
- Sklasyfikowaliśmy ten produkt jako 3 na 7, co stanowi średnio niską klasę ryzyka. Oznacza to, że potencjalne straty wskutek przyszłych wyników oceniane są jako średnio małe, a złe warunki rynkowe prawdopodobnie nie wpłyną na zdolność Goldman Sachs Perspektywa 2045 E (Goldman Sachs Perspektywa SFIO) do wypłacenia Ci pieniędzy.
- Jeżeli spieniężysz inwestycję na wczesnym etapie, faktyczne ryzyko może się znacznie różnić, a zwrot może być niższy. Być może będziesz musiał ponieść duże koszty dodatkowe, aby spieniężyć inwestycję wcześniej.
- Ten produkt nie zapewnia żadnej ochrony kapitału przed ryzykiem rynkowym, dlatego powinniś liczyć się z możliwą stratą części lub całości swojej inwestycji.
- Poziom ryzyka wynikający z inwestycji Aktywów Subfunduszu będzie stopniowo obniżał się w poszczególnych okresach funkcjonowania Subfunduszu w miarę zbliżania się do Daty Docelowej.

- We wszystkich okresach funkcjonowania Subfunduszu z inwestycjami Subfunduszu wiążą się następujące rodzaje ryzyka, które nie są uwzględnione przez wskaźnik ryzyka:
- Ryzyko rozliczenia - występuje w przypadku rozliczania transakcji zakupu lub sprzedaży instrumentów finansowych, które nie są gwarantowane przez izby rozliczeniowe.
- Ryzyko płynności - wiąże się z brakiem możliwości przeprowadzenia transakcji, przy zachowaniu aktualnej ceny rynkowej. Występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, szczególnie jeśli płynność obrotu danym instrumentem nie jest wysoka.
- Ryzyko walutowe - ryzyko kursu walutowego określa się jako ryzyko zmiany Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianą kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych.
- Ryzyko operacyjne - obejmuje ryzyko straty wynikającej z błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów bądź pracowników lub też wynikającej ze zdarzeń zewnętrznych.
- Ryzyko związane z inwestycjami w instrumenty pochodne - w szczególności ryzyko zmiany wartości instrumentu w wyniku zmiany tzw. aktywów bazowych (cen instrumentów finansowych, poziomu stóp procentowych indeksów giełdowych bądź kursów walutowych).
- Ryzyko związane z inwestycjami zagranicznymi - Subfundusz inwestuje na rynkach zagranicznych co związane jest z możliwością wystąpienia ryzyka w związku z odmiennymi regulacjami biznesowymi, prawnymi lub podatkowymi.
- Ryzyka dla zrównoważonego rozwoju - mogą stanowić ryzyko samo w sobie lub mieć wpływ na inne rodzaje ryzyk portfela oraz na ogólne ryzyko, takie jak ryzyko rynkowe, ryzyko płynności, ryzyko kredytowe lub ryzyko operacyjne.
- Więcej o ryzykach inwestycji w subfundusz można przeczytać w prospekcie informacyjnym.

Scenariusze dotyczące wyników

Ostateczna wartość inwestycji w ten produkt zależy od przyszłych wyników rynku. Przyszła sytuacja rynkowa jest niepewna i nie można dokładnie przewidzieć, jak się rozwinie.

Przedstawione scenariusze niekorzystne, umiarkowane i korzystne są ilustracjami wykorzystującymi najgorsze, średnie i najlepsze wyniki funduszu z ostatnich 10 lat.

Zalecany okres utrzymywania: 5 lat Przykładowa inwestycja: 50 000 PLN		W przypadku spieniężenia po 1 roku	W przypadku spieniężenia po 5 latach
Scenariusz minimalny	Nie ma minimalnego gwarantowanego zwrotu, dlatego powinniś liczyć się z możliwą stratą części lub całości swojej inwestycji.		
Warunki skrajne scenariusz	Końcowa wartość inwestycji po odliczeniu kosztów Średni zwrot w każdym roku	24 670 PLN -50,7%	25 380 PLN -12,7%
Niekorzystny scenariusz	Końcowa wartość inwestycji po odliczeniu kosztów Średni zwrot w każdym roku	42 790 PLN -14,4%	47 000 PLN -1,2%
Umiarkowany scenariusz	Końcowa wartość inwestycji po odliczeniu kosztów Średni zwrot w każdym roku	51 370 PLN 2,7%	57 510 PLN 2,8%
Korzystny scenariusz	Końcowa wartość inwestycji po odliczeniu kosztów Średni zwrot w każdym roku	62 270 PLN 24,5%	67 720 PLN 6,3%

Scenariusz warunków skrajnych pokazuje, ile pieniędzy możesz odzyskać w ekstremalnych warunkach rynkowych i nie uwzględnia sytuacji, w której nie jesteśmy w stanie wypłacić Ci pieniędzy.

- Scenariusz niekorzystny: Tego rodzaju scenariusz miał miejsce w przypadku inwestycji między 2021-11-16 i 2023-03-31.
- Scenariusz umiarkowany: Tego rodzaju scenariusz miał miejsce w przypadku inwestycji między 2014-07-31 i 2019-07-31.
- Scenariusz korzystny: Tego rodzaju scenariusz miał miejsce w przypadku inwestycji między 2016-06-30 i 2021-06-30.

Przedstawione dane liczbowe obejmują wszystkie koszty samego produktu, ale mogą nie obejmować wszystkich kosztów, które płacisz swojemu doradcy lub dystrybutorowi. W danych liczbowych nie uwzględniono Twojej osobistej sytuacji podatkowej, która również może mieć wpływ na wielkość zwrotu.

Co się stanie, jeśli towarzystwo nie ma możliwości wypłaty?

Podmiotem zobowiązany z mocy prawa do wypłaty środków w przypadku żądania odkupienia jednostek przez uczestnika jest Fundusz. Fundusz posiada osobowość prawną, a co za tym idzie jego aktywa oraz pasywa są formalnie oddzielone od aktywów i pasywów Goldman Sachs TFI S.A. Inwestor nie może ponieść straty finansowej w związku z niewykonaniem zobowiązania przez Goldman Sachs TFI S.A. Strata inwestora może być skutkiem materializacji ryzyk opisanych w niniejszym dokumencie w części „Co to za produkt?” oraz „Jakie są ryzyka i możliwe korzyści?”. Strata finansowa, którą może ponieść Inwestor, nie jest objęta systemem rekompensat ani gwarancji.

Jakie są koszty?

Osoba doradzająca ci w zakresie produktu lub sprzedająca ci ten produkt może nałożyć na ciebie inne koszty. W takim przypadku osoba ta przekaze ci informacje na temat tych kosztów i pokaże, jaki wpływ będą miały na twoją inwestycję.

Koszty w czasie

W tabelach podano kwoty, które są pobierane z inwestycji na pokrycie różnych rodzajów kosztów. Kwoty te zależą od kwoty inwestycji, okresu utrzymywania produktu. Przedstawione kwoty są ilustracjami opartymi na przykładowej kwocie inwestycji i różnych możliwych okresach inwestycji.

Założyliśmy, że:

- w pierwszym roku stopa zwrotu Subfunduszu wyniesie 0%,
- w pozostałych okresach utrzymywania Subfundusz osiąga wyniki takie, jak pokazano w scenariuszu umiarkowanym,
- zainwestowano kwotę 50 000 PLN.

	W przypadku spieniężenia po 1 roku	W przypadku spieniężenia po 5 latach
Całkowite koszty	1 118 PLN	6 725 PLN
Wpływ kosztów na zwrot w skali roku (*)	2,2%	2,3%

(*) Ilustruje to, w jaki sposób koszty zmniejszają Twój zwrot każdego roku w okresie utrzymywania. Na przykład pokazuje to, że w przypadku wyjścia z inwestycji w terminie zapadalności, prognozowana średnia roczna stopa zwrotu wynosi 5,1% przed uwzględnieniem kosztów i 2,8% po uwzględnieniu kosztów.

Struktura kosztów

Koszty jednorazowe ponoszone przy wejściu lub wyjściu		W przypadku spieniężenia po 1 roku
Koszty wejścia	Obejmuje to koszty dystrybucji w wysokości 0,00% zainwestowanej kwoty. Jest to najwyższa kwota, jaką zostaniesz obciążony przy wskazanej powyżej kwocie inwestycji. Osoba sprzedająca Ci produkt poinformuje Cię o rzeczywistej kwocie opłaty.	0 PLN
Koszty wyjścia	Nie pobieramy opłaty za wyjście w przypadku tego Subfunduszu.	0 PLN
Koszty bieżące ponoszone każdego roku		
Opłaty za zarządzanie i inne koszty administracyjne lub operacyjne	1,90% wartości Twojej inwestycji rocznie.	950 PLN
Koszty transakcji	0,34% wartości Twojej inwestycji rocznie. Jest to szacunkowa kwota kosztów ponoszonych przy zakupie i sprzedaży bazowych wariantów inwestycyjnych dla danego produktu. Rzeczywista kwota będzie się różnić w zależności od tego, jak dużo kupujemy i sprzedajemy.	168 PLN
Koszty dodatkowe ponoszone w szczególnych warunkach		
Opłaty za wyniki i premie motywacyjne	W przypadku tego produktu nie ma opłaty za wyniki.	0 PLN

Ile czasu powinienem posiadać produkt i czy mogę wcześniej wypłacić pieniądze?

Zalecany minimalny okres utrzymywania: 5 lat

Datą docelową funduszu jest 2045 rok.

Możesz wypłacić środki przed upływem zalecanego okresu utrzymywania. Żądanie odkupienia jednostek uczestnictwa Funduszu może być złożone poprzez:

- a) złożenie zlecenia Wypłaty, Wypłaty Transferowej lub Zwrotu z pracowniczego programu emerytalnego na zasadach określonych w umowie zakładowej lub umowie międzyzakładowej,
- b) złożenie zlecenia Zwrotu, Częściowego zwrotu, Wypłaty lub Wypłaty Transferowej w sposób określony w Regulaminie Indywidualnego Konta Emerytalnego (IKE) albo Regulaminie Indywidualnego Konta Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE).

Fundusz odkupuje jednostki uczestnictwa w każdym Dniu Wyceny. Dniem tym jest każdy dzień, na który przypada zwyczajna sesja na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Na zasadach określonych ustawą z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi odkupywanie jednostek uczestnictwa może zostać zawieszona.

Odkupienie jednostek uczestnictwa gromadzonych w ramach pracowniczego programu emerytalnego podlega ograniczeniom wskazanym w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych.

Na zasadach określonych Regulaminem IKE lub Regulaminem IKZE, w ramach których nabyte zostały jednostki uczestnictwa, odkupienie jednostek przed terminem w nich oznaczonym może skutkować zastosowaniem opłaty umorzeniowej w wysokości nie większej niż wskazana w Prospekcie Informacyjnym. Odkupienie jednostek uczestnictwa w ramach Zwrotu lub Częściowego Zwrotu skutkuje utratą benefitów natury podatkowej przewidzianych dla IKE oraz IKZE w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Jednostki uczestnictwa Funduszu mogą być w każdej chwili odkupione na żądanie uczestnika zgodnie z zasadami obowiązującymi w funduszu inwestycyjnym. Więcej informacji odnośnie odkupienia jednostek uczestnictwa można przeczytać w prospekcie informacyjnym. Odkupienie jednostek uczestnictwa Funduszu przed zalecanym okresem utrzymywania może być niekorzystne dla stopy zwrotu z inwestycji oraz może zwiększyć ryzyko związane z inwestycją, a tym samym może prowadzić do realizacji straty.

Jak mogę złożyć skargę?

Reklamacja może być złożona: 1) w formie pisemnej - osobiście w siedzibie Towarzystwa albo przesyłką pocztową przesłaną na adres siedziby Towarzystwa, lub 2) ustnie - telefonicznie pod numerami telefonów infolinii +48 801 690 555 lub +48 22 541 75 11 albo osobiście do protokołu podczas wizyty w Siedzibie Towarzystwa, lub 3) w formie elektronicznej za pośrednictwem poczty elektronicznej przesyłanej na adres kontakt@gs.com lub z wykorzystaniem elektronicznego formularza kontaktowego udostępnionego na stronie internetowej www.gstfi.pl, a w przypadku nabycia jednostek uczestnictwa za pośrednictwem Dystrybutora, także przy wykorzystaniu formularzy elektronicznych udostępnionych w ramach internetowych systemów transakcyjnych Dystrybutora.

Reklamacja powinna zawierać: 1) dane pozwalające na ustalenie tożsamości składającego Reklamację, 2) adres korespondencyjny bądź adres poczty elektronicznej, na który ma zostać przesłana odpowiedź, 3) zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo i Fundusz, 4) ewentualne roszczenia składającego Reklamację. Reklamacje niezawierające informacji pozwalających na ustalenie tożsamości lub adresu składającego Reklamację mogą uniemożliwić rozpatrzenie Reklamacji i udzielenie odpowiedzi. W przypadku nabycia jednostek uczestnictwa za pośrednictwem Dystrybutora Reklamacje mogą być składane również za pośrednictwem Dystrybutora na zasadach obowiązujących u Dystrybutora.

Inne istotne informacje

Informacje o Funduszu oraz informacje o ryzyku inwestycyjnym zawarte są w Prospekcie Informacyjnym Funduszu oraz dokumencie Kluczowe Informacje dostępnych dla Uczestników u Dystrybutora oraz w siedzibie Towarzystwa oraz na stronie internetowej www.gstfi.pl. W/w dokumenty są udostępniane Uczestnikom z mocy prawa. Tabela opłat pobieranych w związku z uczestnictwem w funduszu inwestycyjnym dostępna jest u Dystrybutora oraz na stronie www.gstfi.pl.

Na stronie internetowej <https://www.gstfi.pl/> w zakładce poświęconej Funduszowi znajdują się również informacje na temat comiesięcznych historycznych scenariuszy dotyczących wyników Funduszu oraz wyników osiągniętych w przeszłości przez Fundusz w okresie 9 lat.